

INLEIDING OP DE DIENST.

Preek. (Ongecorrigeerd)

Gemeente,

GOD KOMT! Dat is de centrale boodschap van Advent. Het is ook de centrale boodschap van Kerst: God is gekomen. En het is de centrale verkondiging van de Kerk: God zal komen

Dat GOD KOMT is een bekend thema in de Bijbel.

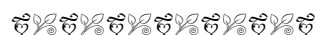
Bij de geboorte van Izaäk komt God Abraham losweken uit de cultuur van de maan en de allesbeheersende dictatuur van de natuur en om van hem een zwerver te maken; bij de geboorte van Mozes komt God om zijn volk te bevrijden uit de slavernij; bij de geboorte van Samuel komt God leren wat macht is en wie aan de knoppen zit van onze wereld ; bij de geboorte van Johannes komt God met het betrouwbare getuigenis over oordeel en ontferming.

De Altijd Weer Komende God, zo wordt Adonai in de Bijbel geregeld beschreven. En omdat Hij komt, heet het veelzeggend bij de profeten, moet zijn weg worden bereid. Dat beeld betekent dat we niet te snel over God moeten spreken als de vanzelfsprekende altijd aanwezige.

Hij komt! De bijbel is niet zo geocentrisch dat GOD als het ware op aarde wordt opgesloten. God komt vanuit de hemel, dat is van de voor ons niet zichtbare wereld.

Herinnert u het zich nog? Wat zegt de Schrift? God heeft de aarde geschapen en aan de mens gegeven als een gebruiksgeschenk. Met die geschapen wereld die ons is toevertrouwd mogen en moeten wij daar zelf mee (leren)omgaan.

Lees het maar na. De bijbel staat vol verhalen over God, die de mensen als verantwoordelijk rentmeester en als zijn gevolmachtigde leert omgaan met zijn schepping.

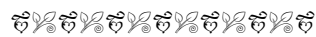

In de meeste godsdiensten, het christendom niet uitgesloten, wordt God vaak als de altijd aanwezige beschreven, bijna als degene, die altijd met ons meeloopt en over onze schouder meekijkt, die zich gedraagt als de onzichtbare regisseur van het toneelstuk van ons leven. Of nog doller: als wonend in ons hart en vandaar zich met ieder aspect van ons leven bemoeit.

Het is dan ook niet vreemd dat zelfs in de belijdenisgeschriften vaak wordt gezegd dat er niets gebeurt dat Hij niet wil. Dat zijn gevaarlijke beelden, die gemakkelijk uitmonden op een dogma van God die voor alles verantwoordelijk is wat er gebeurt. De meest voorkomende ketterij! als er een God is, zegt de heiden om ons heen en in ons eigen hart, dan moet hij ook zorgen dat alles acceptabel verloopt. Niet wij zijn dan verantwoordelijk voor wat er in de wereld gebeurt maar God, die in ons woont.

(Zo'n beeld doet een beetje denken aan de breinfundamentalisten, die zo opgewonden raken over de on dat alles in ons brein ons denken en handelen bepaalt dat er geen plaats meer is voor vrije beslissingen).

Nee, zegt de Schrift, God is de komende en het is maar de vraag of, als hij komt, zijn mensen bereid zijn om hem te ontvangen, om rekenschap af te leggen wat ze met hun talenten hebben gedaan, of Hij nog geloof zal vinden bij zijn volgende komst, of er genoeg wijze maagden zijn met olie in hun lampen, of mensen in de zwakken in de samenleving – de armen, de hongerigen, de gevangenen en de vreemdelingen – Zijn gestalte hebben ontdekt...dat soort beelden dus, die u overal in O.T. en N.T. kunt vinden.

Aan het begin van het NT is Johannes bij uitstek de figuur die getuigenis aflegt van de komende God. Hij is de betrouwbare getuige met de lange wijsvinger, die Gruenewald zo prachtig heeft geschilderd op het Isenheimer altaar.

‘Getuige’, zo noemt hij zichzelf ook. “Ben jij de Christus? Nee. Ben jij Elia van wie wij geloven dat hij voor de Messias uitgaat? Nee! Ben jij de Profeet van wie het volk gelooft dat hij aanstonds zal opstaan? Nee!

Wat ben jij dan? Ik ben de getuige! Ik ben de Getuige van het Licht dat in de wereld is gekomen om alle mensen te verlichten. Na mij komt God zelf in de gestalte die hij kiest.

Een betrouwbare getuige en een betrouwbaar getuigenis, kom daar maar eens om in onze wereld.

We zijn omringd door de notoire leugenaars: Assad, Poetin, Kabilla maar even weg! - en nog een heel leger van onbetrouwbare getuigen die de halve waarheid spreken of de waarheid van ons weghouden. Dat is ook een van de diepe redenen dat wij zo verward zijn als het om de grote vragen van onze tijd gaat. Wie moet je in godsnaam vertrouwen? Waar vinden wij betrouwbare getuigen over wat wij moeten weten om te kunnen functioneren in onze samenleving; waar betrouwbare getuigen die ons leren omgaan met de zeeën van ellende om ons heen, ons leren omgaan met andere godsdiensten die zich onvermijdelijk hebben genesteld in onze cultuur, wie zijn de getuigen die ons de schoonheid laten zien van andere

overtuigingen en andere geloofsartikelen in plaats van ze voortdurend af te schilderen als gevaarlijk en ongewenst, Waar zijn de getuigen die ons leren hoe om te gaan met de grote Gouden Kalf in onze woestijnreizen? Die ons leren om de afgod Markt niet te aanbidden maar te gebruiken? Wie getuigt onder ons betrouwbaar over onze verhouding tot landen die worden geteisterd door corrupte leiders, wrede warlords, uitzuigers van buiten die gewetenloos de wegen naar ontwikkeling versperren, die hun geen stenen maar wapens voor brood geven?

Over die vragen naar de betrouwbare getuigen gaat het vanmorgen op deze laatste zondag voor Kerst. Wat is een betrouwbaar getuigenis en wie is een betrouwbare getuigen. Hoe herken je die?

Johannes met zijn lange haren en zijn ongekuiste taal staat in tussen ons en Kerst als een model van een betrouwbare getuige.

. Hij is degene die ons wijst op wat het betekent om te ontmoeten 'degene die midden onder u staat en die gij niet kent en die ik ook niet kende' ((1,33) zegt hij. Johannes is de profeet die ons leert wat het Messiasgeheim is: dat God onze vrijheid om Hem te kiezen of verwerpen niet wegneemt. De ontmoeting met Kerst is de ontmoeting met de Gans Andere. Met een god die onze vrijheid niet wegneemt, maar juist mogelijk maakt.

. Geheel anders dan wij verwachten en dan wij begrepen. Dat is nog andere koek dan wat wij in de etalages van onze winkels zien. Ik krijg de hele week folders in de bus en op mijn scherm die zeggen dat ik de stad in moet naar de Bijenkorf en naar de Hema en naar de Sligro. Maar zo niet de Betrouwbare Getuige. Hij herinnert ons dat om Kerst te vieren wij weg moeten uit de stad naar het open veld, weg van Herodes en Augustus, de vorsten van het Bekende en het Normale. Om Maria en haar kind te vinden moeten we weg uit ons gewone leven naar een overvol dagverblijf en aanvaarden dat de engelen niet in het concertgebouw maar in de open lucht hun Ere zij God zingen. En dat dus de vrede op aarde ook niet allereerst in de centra van de macht moeten worden gezocht, maar daar waar God ons de kwetsbaarheid en het machteloze leert kennen. En dus als wij Johannes vragen naar betrouwbare getuigen en betrouwbare getuigenissen dan laat hij ons uit zijn eigen leven de antwoorden aflezen.

Dit is hoe Johannes ons leert, liever : verkondigt wat de kenmerken zijn van een betrouwbaar getuigenis:

a. Een betrouwbaar getuigenis begint met eerbied voor de geschiedenis. Niet bij de waan van de dag. Het begint met een herinnering aan betrouwbare getuigen van vroeger: ik ben een getuige die de woorden van Jesaja actualiseert, vervult, nazegt, doet , zegt hij. Herinnert u de profeten die zeiden : bereidt de weg des Heren, want Hij komt zoals Hij kwam, onverwacht, uit het niets. Daarom is Advent, net als Kerst een oproep om ons verleden en de profeten uit dat verleden te bestuderen en te kennen, want wie zijn geschiedenis niet kent is veroordeelt de fouten uit het verleden te herhalen en de inspiratie van het verleden te missen.

b Een betrouwbaar getuigenis gaat niet over de getuige zelf maar over de zaak die hij dient. Johannes weet zich zelf goed te relativiseren 'Ik ben niet waard om de veters van zijn schoe-

nen te strikken' . Getuigen is een dienende bezigheid. Als je wilt weten wat het betekent om de weg des Heren te bereiden in een wrede wereld- en wegenbouw is zware arbeid - , moet je kijken naar wie ik dien. Kijk naar hem, van wie ik zowel gezegd heb dat hij komt met vuur om de dorsvloer te reinigen als degene die ik het Lam Gods heb genoemd. Het is mijn getuigenis dat de oordelende God de vergevende God is. Want natuurlijk is er een oordeel over wat de mensen doen, maar dat oordeel heeft degene die ik dien op zichzelf genomen. En – lees maar na in zijn biografie – dat is ook wat hij ook van zijn volgelingen vraagt: dat zij oordelen met het oordeel van de liefde, niet uit wraak of uit spijt, maar uit zorg voor de schepping en de schepselen– niet met zwaardere straffen maar met louterende vergeving, waarin een straf altijd een element heeft van een nieuw begin. . Gods dorsvloer wordt wel met vuur gereinigd maar niet met het vuur van de vernietiging maar met het vuur van de Heilige Geest; met inspiratie en niet met vergelding.

c. Een betrouwbaar getuigenis ten aanzien van de werkelijkheid begint bij de slachtoffers van een wrede wereld. Advent en Kerst zijn feesten buiten de stad van het gezag en de macht viere Gods komen in de wereld omdat hij niet wil dat er ook maar een mens zoek raakt, verloren gaat. Degene van wie ik getuig zegt Johannes is degene die altijd eerst vraagt naar het slachtoffer. “ en alle vlees zal het heil Gods zien’ (Lukas 3,6). Dat had van de week de commissie Deetman goed begrepen. Seksschandalen gaan niet in de eerste plaats om het gulzig aanwijzen van schuldigen maar om het herkennen en opzoeken van slachtoffers. Wie zegt spijt te hebben, berouw te hebben van vergrijpen jegens zijn naasten maar niet de slachtoffers opzoekt en koestert die is een onwaarachtige getuige. God kwam, komt en zal komen om gekrenkte en vernederde mensen de vrijheid van het Koninkrijk Gods te verkondigen: liefde voor het slachtoffer en vergeving voor berouwvolle daders: Zie het Lam Gods dat de Godloosheid van mensen op zich neemt .

En dat, gemeente, is dan ook het hart van het betrouwbare getuigenis van Johannes:

God,

‘die kwam, die komt en die komen zal’ ,

die ons opzoekt in de marges van het leven, zodat wij onze rol en onze taak in maatschappij, gezin, kerk zouden leren vervullen onder Zijn beloften,

die ons tegemoet komt op Zijn eigen wijze,

die ons voorziet van het betrouwbare getuigenis van zijn profeten en van zijn zoon, Jezus Christus onze heer,

die God zullen wij verwelkomen door Hem een weg te bereiden, omdat Hij ons heeft laten weten niet zonder mensen zijn weg tot zijn schepping te zullen gaan.

Amen